

Barcelona Demà

Compromís
Metropolità 2030

Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona

1.	Introducció	5
2.	Antecedents	7
3.	El futur que arriba	11
4.	Un nou PEMB: els principis d'actuació	17
5.	Un nou relat: diferents mirades sobre una mateixa metròpoli	23
6.	Un nou procediment: planificació estratègica de tercera generació	31
7.	El Compromís Metropolità 2030	35
8.	El comissariat	43

El PEMB obre un nou procés de reflexió compartida per tal d'elaborar l'estratègia de la Barcelona metropolitana del 2030: "Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030".

Un procés que s'ha anat preparant en els darrers mesos en un entorn força turbulent en l'àmbit social, econòmic, ambiental i polític. Un tipus d'entorn que precisament va fer considerar, fa més de trenta anys, la necessitat d'introduir la planificació estratègica al govern de la ciutat.

Els temps, a més, canvien de manera cada cop més accelerada, i, per acabar de complicar l'escenari, **ens hem d'enfrontar a episodis de profunda crisi com l'emergència climàtica i, de manera molt significativa, a la que actualment es deriva de la pandèmia de la COVID-19**, que fan encara més incert l'avenir i, alhora, obliguen a prendre decisions de gran transcendència per al nostre futur.

Per això **la mirada a mitjà i llarg termini segueix sent necessària**, fins i tot imprescindible en aquests moments. I han d'existir espais en els quals, mentre una part substancial dels recursos i els esforços es dediquen a la recuperació immediata, es reflexiona sobre un horitzó més llunyà i s'orienta l'acció cap a la transformació estructural que cal fer per esquivar, tant com sigui possible, els impactes negatius de nous esdeveniments i treure profit de les oportunitats existents.

Avui en dia, un procés d'aquest tipus ja no es pot fer com s'havia fet tradicionalment, deixant-ho tot en mans exclusivament dels "experts" i amb plantejaments de dalt a baix. **Cal comptar amb un ampli ventall d'actors, incloent-hi la ciutadania en general, que participin de la definició de missions compartides** i aportin la seva capacitat creativa i els seus projectes en un entorn col·laboratiu i de cocreació.

El PEMB, la institució creada per actuar com a plataforma dels processos de planificació estratègica a Barcelona, i que en els darrers anys ha fet una tasca interna de posada al dia en les seves capacitats, està de nou en disposició de liderar un procés d'aquest tipus, i és el que proposa amb "Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030".

1988
Creació del Pla Estratègic Barcelona 2000

1990
I Pla Estratègic Econòmic i Social de Barcelona 2000
Ciutat en el mapa global

1994
II Pla Estratègic Econòmic i Social de Barcelona
Ciutat internacional

1999
III Pla Estratègic Econòmic i Social de Barcelona
Ciutat del coneixement

2000
Refundació: Associació Pla Estratègic
Metropolità de Barcelona

2003
I Pla Estratègic Metropolità
Ciutat metropolitana

2010
Pla Estratègic Visió 2020
Ciutat atractiva pel talent innovador
Àrea Metropolitana assumeix la presidència del PEMB

2018
Nou impuls del PEMB (30 anys)

2020
Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030
Per una metròpolis resilient, pròspera i cohesionada

El PEMB arrenca l'any 1988 com a Pla Estratègic Barcelona 2000, amb l'objectiu inicial d'assolir una estratègia compartida per al desenvolupament econòmic i social de la ciutat de Barcelona en l'horitzó de l'any 2000.

Al llarg d'aquests anys s'han redactat tres plans estratègics de ciutat i dos plans estratègics amb escala metropolitana. La visió d'aquests plans ha anat adaptant-se als canvis que ha anat experimentant la ciutat i la seva àrea metropolitana al llarg de les darreres tres dècades.

L'origen del PEMB es troba en l'any 1988 com una proposta per definir, de manera consensuada entre els grans actors econòmics i socials, com hauria de ser la Barcelona de l'any 2000. Aquest exercici es plantejava en un moment de canvi estructural important a la metròpoli.

L'origen del PEMB es troba a l'any 1988 com una proposta per definir de manera consensuada entre els grans actors econòmics i socials com hauria de ser la Barcelona de l'any 2000. Aquest exercici es plantejava en un moment de canvi estructural important a la metròpoli:

- La crisi del petroli de 1973, l'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea i el desenvolupament de noves economies emergents a l'est d'Àsia forçaven l'acceleració del trànsit d'una ciutat essencialment manufacturera a una de serveis.

- La incipient globalització generava un nou context de competitivitat entre àrees metropolitanas d'arreu del món, brindant oportunitats de captació d'inversions, però també amenaces de concentració empresarial i pèrdua de poder econòmic de la ciutat.
- Els processos de ràpida urbanització de la metròpoli, en molts casos sense una política urbanística o una dotació infraestructural adequada, van anar seguits d'un fort impacte de la crisi de finals dels setanta i principis dels vuitanta en aquells barris amb més mancances, generant el risc de cronificació de les desigualtats i de segregació social.
- La dissolució de la Corporació Metropolitana de Barcelona el 1987 significava deixar de comptar amb un dels escassos instruments de coordinació i governança entre els diferents municipis de la metròpoli barcelonina.

En aquest context, la nominació per a la celebració dels Jocs de la XXV Olimpíada fou un catalitzador per a la inversió en infraestructures necessàries per garantir la competitivitat de la ciutat i millorar la cohesió social, alhora que va aconseguir mobilitzar les institucions i la ciutadania.

El primer pla estratègic, aprovat per prop de 200 institucions el 19 de març de 1990, després de dos anys de feina, va fixar-se com a fita consolidar Barcelona com una metròpoli empenedora europea, tractora d'una macroregió, amb una qualitat de vida moderna, socialment equilibrada i fortament arrelada a la cultura mediterrània.

L'any 1994 es va aprovar el II Pla Estratègic Econòmic i Social, que mantenia un objectiu força similar. Aquell mateix any, es constitueix formalment l'associació Pla Estratègic Barcelona 2000 amb els següents membres:

- Ajuntament de Barcelona
- Cambra de Comerç de Barcelona
- Cercle d'Economia
- Comissió Obrera Nacional de Catalunya
- Consorci de la Zona Franca
- Fira de Barcelona
- Foment del Treball Nacional
- Port de Barcelona
- Unió General de Treballadors
- Universitat de Barcelona

Més endavant, l'any 1999, es va aprovar el III Pla Estratègic, en el qual la integració en la societat de la informació i del coneixement, i els vincles amb les xarxes de ciutats se situen en el centre.

Tot i que des del primer dia l'àmbit d'anàlisi del pla estratègic va més enllà dels límits de la ciutat de Barcelona, la seva governança venia molt limitada per la inexistència d'un govern metropolità. No obstant això, **l'any 2000 es decideix fer un pas endavant i convertir el Pla Estratègic en metropolità.** Fruit d'aquesta reestructuració es va refundar l'associació, amb la incorporació d'AENA i les institucions metropolitanas del moment al Consell Rector, i es va elaborar el I Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, aprovat el 2003, que consolidava les línies marcades en els plans anteriors: aspirar a ser una metròpoli competitiva en l'escena europea i mundial amb una especialització orientada a l'economia del coneixement.

Finalment, l'any 2010 es va aprovar el darrer Pla Estratègic fins avui (Barcelona Visió 2020), on l'objectiu central era la consolidació de l'AMB com una de les regions europees més atractives i influents per al talent innovador, amb un model d'integració i cohesió social de qualitat.

Els objectius, doncs, dels diferents plans estratègics de ciutat (1990, 1994 i 1999) i de metròpoli (2003 i 2010) es van concretar en diversos projectes, que poden resumir-se en:

- Una forta inversió en infraestructures que asseguressin la competitivitat de la metròpoli (nou aeroport i fira de mostres, ampliació del port, noves infraestructures culturals, etc.).
- L'impuls de pols de coneixement i de transferència de la tecnologia (Districte 22@).
- La millora dels barris de la metròpoli i del transport públic (inversions i integració tarifària), amb l'objectiu de reduir les desigualtats territorials existents.

Actualment Barcelona se situa entre les 25 metròpolis més competitives del món, segons els resultats del Global Power City Index, i destaca sobretot en aspectes com l'habitabilitat (en sisena posició) o la interacció cultural (en catorzena posició). Des del punt de vista dels residents és la sisena més ben valorada, mentre que els professionals globals li atorguen la tretzena posició, i els turistes, la quinzena. Així mateix, l'Innovation Cities Index la situa quarta d'Europa i la vint-i-una ciutat del món sobre una mostra de 500 ciutats. Un posicionament, en general, entre les grans metròpolis del món, impensable fa només 30 anys.

Així mateix, l'evolució dels principals indicadors de desigualtat econòmica a la metròpoli mostren que aquesta va anar decreixent durant els anys noranta i primera part de la dècada del 2000, una tendència que es va trencar a partir del 2008, de manera que l'impacte dels primers anys de crisi va fer retrocedir dues dècades en termes de desigualtats mesurades per l'índex de Gini.

Rest a veure quin serà l'impacte que en aquest sentit tindrà aquesta "crisi del coronavirus", de característiques diferents a la de fa deu anys, però que, per exemple, afecta molt directament alguns dels fonaments del model econòmic de Barcelona, com és el turisme o l'organització de congressos i esdeveniments, i s'uneix a la incògnita sobre l'evolució en el marc de l'emergència climàtica d'alguns sectors clau com el de l'automòbil.

És per això que **cal adaptar l'instrument de planificació estratègica al servei de la Barcelona metropolitana i fer-lo més adequat i efectiu per als nous temps.**

Membres del PEMB

Tendències i reptes per a la metròpoli en el segle XXI

És clar que, d'ara endavant, la prioritat de tots els governs serà la recuperació de les conseqüències de la pandèmia de la COVID-19, que comprendran no només la recuperació del sistema sanitari de l'estrès patit, sinó sobretot la represa de l'activitat econòmica després de l'aturada generalitzada de resultes de l'imprescindible confinament de la població a casa seva, i cobrir els costos que se n'hagin derivat.

Però també cal analitzar com, a partir d'un fet relativament comú i localitzat, s'han generat unes conseqüències d'abast global. Per explicar aquesta crisi s'ha fet servir molt el concepte "cigne negre", que dona nom a un fet totalment imprevist i de gran impacte pel qual se sol trobar una explicació a posteriori. En aquest cas, però, atès que científics i dirigents de l'OMS ja havien alertat de la possibilitat recurrent d'epidèmies i pandèmies de la grip, es tractaria més d'un "elefant negre", un fet de gran impacte previst i avisat, però per al qual no s'han pres mesures preventives per a una millor transició. El canvi climàtic se situaria també sota aquest paraigua conceptual. Ambdós casos són mostres de la **necessitat d'unes estratègies i polítiques fonamentades en la ciència i la recerca.**

En qualsevol cas, a les organitzacions que mirem el llarg termini ens pertoca revisar les tendències globals amb impacte metropolità i determinar-ne possibles conseqüències al nostre territori a partir

dels esdeveniments actuals i futurs relacionats amb la pandèmia. I, tot seguit, replantejar les estratègies de transformació necessàries per crear unes noves bases de consens que posin per davant la resiliència de les infraestructures, les estructures i els sistemes socioeconòmics.

Les dues grans tendències sobre les quals el PEMB ha posat el focus de cara a determinar la seva actuació són:

- Les creixents desigualtats, que poden posar més en risc la cohesió social, tant entre persones com entre territoris (municipis i barris). Les dificultats d'accés a l'habitatge i a una ocupació digna constitueixen factors clau per explicar bona part del problema.
- La situació d'emergència climàtica té i tindrà conseqüències greus arreu del món, també en els teixits urbans. Les mesures preses per la pressió ciutadana en àmbits com la mobilitat són només un primer pas de canvis més profunds que han de venir si volem aturar i, posteriorment, mitigar la crisi climàtica.

Però **des del PEMB** havíem identificat altres tendències globals d'especial interès de cara al plantejament de la nova estratègia metropolitana. Totes elles es troben resumides en el gràfic següent.

Alentiment del creixement econòmic

Previsions a la baixa del creixement del PIB i altres.

La necessitat prevista de 470 milions de llocs de treball al món ha augmentat encara més?

Previsió d'esfondrament de pimes i risc de control monopolístic d'alguns sectors.

Revolució industrial i tecnològica

Consolidació del teletreball?

Hi haurà debat per les implicacions socials?

Si la distància social perdura, la tecnologia i els robots podran cobrir necessitats?

Prosseguirà l'automatització del treball i la supressió de llocs?

Envelliment poblacional i nous moviments migratoris

Inèrcia demogràfica sense efecte significatiu per la COVID-19.

Envelliment global 2015-2030: increment del 55 % de la població major de 60 anys i del 61 % de la major de 80 anys.

Augment de controls frontereres sobre moviments migratoris.

Canvis en els patrons de la globalització econòmica

Reorganització territorial dels fluxos de comerç mundial: ↓ UE ↓ EUA - ↑↑ Xina ?

Increment o estancament global de les classes mitjanes? I a la UE, major augment de desigualtats?

Canvi climàtic: punt d'inflexió?

Es manté la previsió per al 2030 d'augment de 2 °C en la temperatura mitjana?

La caiguda de les emissions de GEH suposarà un incentiu per transitar cap a sistemes d'economia circular?

O la inversió necessària es destinarà a cobrir pèrdues?

Procés d'urbanització as usual?

La vulnerabilitat sanitària que ha causat l'elevada densitat urbana pot fer modificar criteris de plantejament i transformar l'aspecte dels carrers?

Retornaran les urbanitzacions perifèriques fruit de l'*sprawl*? O es derivarà cap a sistemes de ciutats mitjanes en xarxa?

La situació actual, però, pot tenir un impacte de tal magnitud que caldrà revisar en profunditat la majoria d'aquestes tendències. A continuació s'exposen algunes de les qüestions sobre les quals caldrà debatre en el procés d'elaboració del Compromís Metropolità 2030.

1. Major alentiment del creixement econòmic previst. Si ja s'anunciava des de fa temps un refredament de l'economia global, amb el cessament quasi total de l'activitat per la COVID-19 caldrà la revisió a la baixa de totes les previsions de creixement del PIB, de creació de llocs de treball, etc. Incloent les previsions per a Europa, malgrat la flexibilització del Pacte Europeu d'Estabilitat Econòmica i el permís per augmentar el dèficit dels estats, a càrrec del deute. Així mateix, el comerç global es veurà clarament perjudicat, i provocarà un reajustament de moltes activitats econòmiques en un termini de temps relativament curt (sense transició), amb el risc que molts sectors acabin controlats monopolísticament per les grans empreses tecnològiques. L'impacte sobre el turisme és especialment preocupant per a l'economia metropolitana, però també per al teixit de petites empreses en general.
2. Nous canvis en els patrons de la globalització econòmica. L'ascens imparable, tot i que darrerament més lent, de la Xina com a potència comercial global es veurà sens dubte alterat, tot i que en tractar-se d'un impacte global —i amb forta incidència als Estats Units— caldrà veure si s'alteren les posicions relatives. Els efectes sobre tota la seva zona d'influència directa, la regió del sud-est asiàtic, també són incerts, perquè si bé hi ha hagut una ràpida recuperació de les seves relacions comercials, hi podria haver un impacte negatiu en el creixement previst de les seves classes mitjanes. D'altra banda, l'amenaça de la implosió de la Unió Europea post-Brexit i postpandèmia, i l'evidenciació d'un previsible risc de posar molts intermediaris en les relacions comercials obre interrogants importants sobre la forma futura de la globalització. Quin serà, per tant, el mercat referent per a l'economia de la Barcelona metropolitana?
3. Revolució industrial i tecnològica: digitalització a marxes forçades. El confinament de resultes de la COVID-19 ha forçat moltes empreses a implementar sistemes de

teletreball i a comprovar quins efectes sobre la productivitat estan generant, tot i que evidentment les condicions no són les òptimes. Una progressiva consolidació d'aquesta nova organització del treball per a certa part de la població tindria, de ben segur, efectes clars sobre els sistemes urbans de transport, energia, etc. La tecnologia i, en particular, els robots poden ser una resposta si les necessitats de distància social s'allarguen. Però caldrà un gran debat ciutadà sobre el tema perquè les implicacions en format de noves bretxes socials poden ser profundes.

4. Punt d'inflexió per a la lluita contra el canvi climàtic? El confinament de la població i, sobretot, el *lockout* de l'economia en molts països està generant grans caigudes en els nivells d'emissió de partícules contaminants i de gasos d'efecte hivernacle, la qual cosa suposa una millora puntual de l'aire i de la situació d'emergència climàtica. Aquesta comprovació, juntament amb la previsió de les dificultats per aixecar de nou l'economia, fa pensar que en els propers anys es podrà veure una acceleració en l'aplicació de models d'economia circular que apostin per una major sostenibilitat de la producció i del consum, de les relacions comercials, de l'abastiment d'energia, etc. O bé la necessitat de recuperació ràpida conduirà a mantenir el model extractiu actual argumentant les dificultats de finançament, tant públic com privat, per a les transicions?
5. Envelliment de la població, sí, però i els moviments migratoris? La inèrcia predictiva de l'envelliment poblacional, amb un 55 % d'augment de la població de més de 60 anys i un 61 % de la de més de 80 anys entre 2015-2030, fa preveure pocs canvis. L'efecte de la COVID-19 sobre la taxa de mortalitat entre aquesta població a l'RMB serà perceptible, però s'espera que no sigui pronunciada. I pel que fa a la pressió dels fluxos regulars de migracions motivades per conflictes bèl·lics o efectes del canvi climàtic, no s'esperen grans canvis quantitatius si la pandèmia acaba desapareixent. No obstant, el que segur que canviarà serà el control que exerciran els països sobre els moviments de població, i això probablement suposarà un enduriment de les condicions d'accés davant de determinats fluxos migratoris.

6. Com seguirà el procés d'urbanització?
Les grans aglomeracions urbanes s'han mostrat especialment vulnerables davant dels contagis epidèmics per la concentració de població i les característiques de l'estil de vida. La por del contagi ha provocat en algunes persones una reacció ben natural: fugir de la ciutat cap a entorns menys densos. Cal esperar, doncs, alguns canvis en el planejament i en la transformació de les ciutats existents si la distància social acaba imposant-se com a norma? Pot significar això un retorn a l'*sprawl*? Reviuran les urbanitzacions de la perifèria? O és l'oportunitat per a models més sostenibles de sistemes de ciutats mitjanes?

Per descomptat que, tal com apunten alguns prospectivistes, els temps actuals són VUCA (volàtils, incerts (uncertainty), complexos i ambigus), i això ens obliga a recelar de la idea de "tendències" i a utilitzar noves eines, tant d'anàlisi i prospecció com d'estratègies. L'únic en què sembla haver-hi un gran consens teòric, i un progressiu consens aplicat, és en què cal més cooperació per sortir d'unes crisis cada vegada més freqüents i sobtades. I en això una planificació estratègica renovada hi pot contribuir molt.

És vital disposar d'uns principis d'actuació que, des del punt de vista intern, serveixin de guia per a l'acció i donin coherència a projectes i actuacions, i, en el vessant extern, ajudin a posicionar cada organització dins l'ecosistema.

Trenta anys després de la publicació del primer pla estratègic, l'ecosistema de governança metropolitana, és a dir, tot l'entramat d'administracions i ens que es troben al servei del govern del territori, ha esdevingut més complex. Han proliferat plataformes de concertació i planificació a escala territorial i sectorial, i el 2010 es va recuperar el govern metropolità amb la posada en marxa de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB).

Però quina és la missió de cadascun d'aquests ens i administracions? En què es distingeixen cadascun d'ells? És vital disposar d'uns principis d'actuació que, des del punt de vista intern, serveixin de guia per a l'acció i donin coherència a projectes i actuacions, i, en el vessant extern, ajudin a posicionar cada organització dins l'ecosistema. Per això, des del PEMB, adaptant-nos als nous temps, hem establert cinc principis que són clau per treballar amb visió estratègica.

Escala territorial: metròpoli dels 5 milions

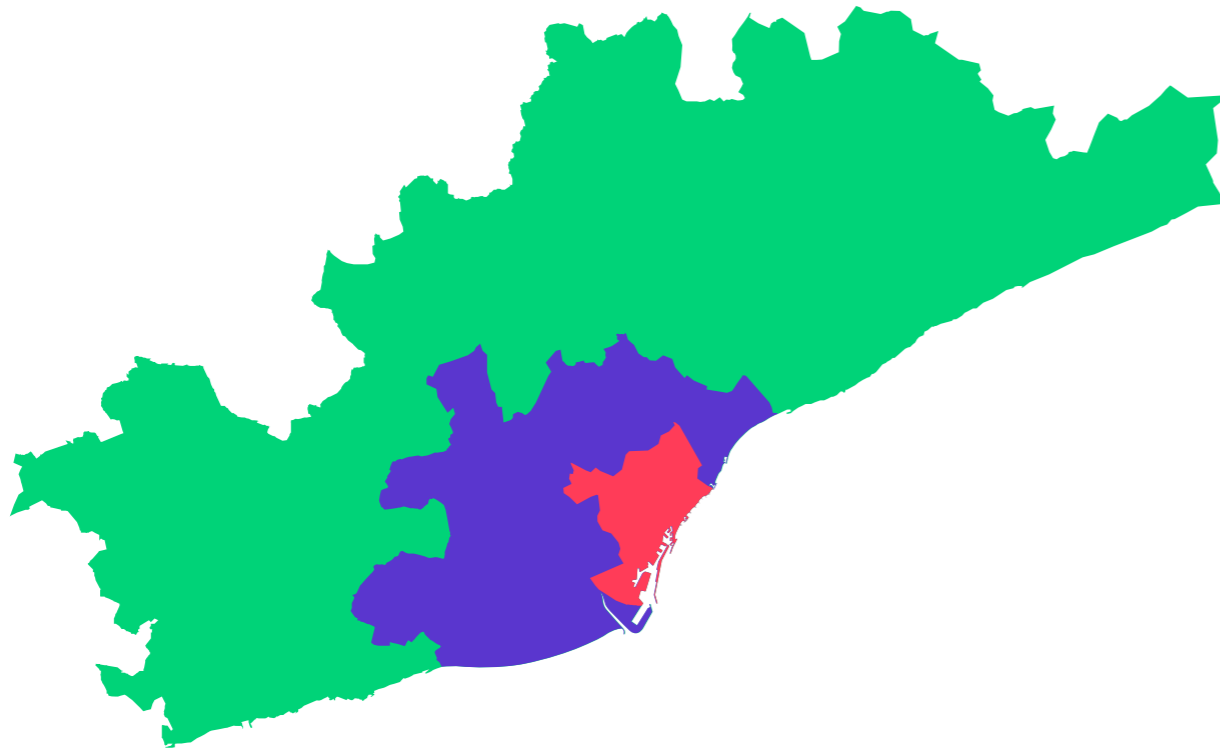
De la mateixa manera que els primers plans de ciutat van tenir en compte el que avui és l'AMB, en la nova estratègia caldrà anar més enllà per **incorporar el conjunt de territori metropolità, la ciutat real: la metròpoli dels 5 milions**. Per tant, el Compromís Metropolità 2030 interpel·larà el conjunt de la regió metropolitana de Barcelona (RMB), que no és cap altre que la Barcelona de demà. No es tracta d'una idea nova. Ja el Pla Estratègic Econòmic i Social Barcelona 2000, fa trenta anys, apostava per aquesta visió regional, que és especialment important recuperar en aquests moments.

Focus: reducció de les desigualtats

La planificació estratègica tradicionalment s'ha centrat en les infraestructures i en tots aquells elements que poden incidir en una major competitivitat econòmica del territori. Actualment, però, han canviat els factors de competitivitat i d'habitabilitat. L'impacte de la crisi financera, que ha posat de manifest la feblesa en aquest aspecte del model de creixement adoptat, comporta necessàriament situar les desigualtats, que ja eren presents en

Escala territorial: la metròpoli dels 5 milions

La ciutat real, la de les interdependències quotidianes i la que millor pot fer front als reptes de futur.

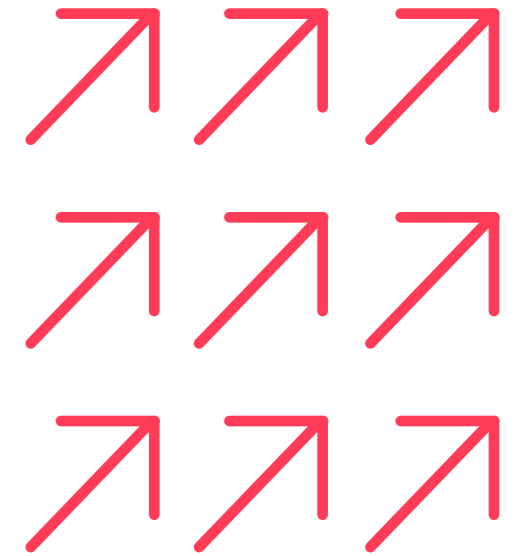
Focus: reducció de les desigualtats i de la segregació urbana

Focus: reducció de les desigualtats i de la segregació urbana, en un context d'emergència climàtica i en el món postpandèmia, d'acord amb ODS i l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

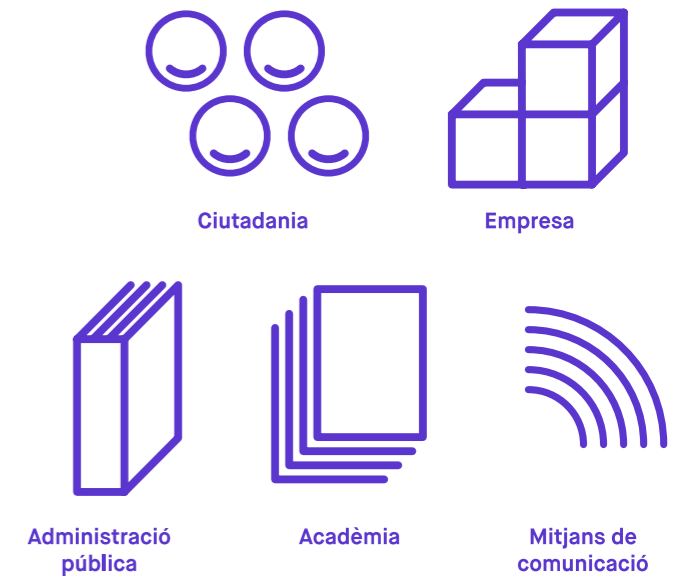
Enfocament: (pro) positiu i proactiu

Cal **passar a l'acció**, plantejar reptes complexos que concebem com a "missions" per a una transformació en positiu.

Aliances: quíntuple hèlix

Treballarem conjugant diverses mirades i necessitats: **administració pública, acadèmia, empreses i ciutadania, i mitjans de comunicació.**

Mètode de treball: 100 % inclusiu i col·laboratiu

El PEMB està format per **organitzacions que treballen en el dia a dia de la metròpoli** des de diverses vessants i, per tant, han de ser elles les protagonistes del desplegament del Compromís Metropolità 2030.

el primer pla estratègic però es van anar esvaint amb el temps, en el centre. Per aquest motiu, **el PEMB adopta com a objectiu central la reducció de les desigualtats i de la segregació urbana, en un context d'emergència climàtica.** En aquest sentit, el marc que proporciona l'Agenda 2030 de les Nacions Unides amb els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible serà una referència clau per al Compromís Metropolità 2030.

Aliances: quíntuple hèlix

Havent estat un referent de la col·laboració públicoprivada, el PEMB aposta avui per l'enriquiment d'aquests processos amb la incorporació de la ciència i la recerca, per tal d'informar de les estratègies i polítiques, així com també de les plataformes ciutadanes que obren l'opció de la col·laboració públicoprivada-comunitària i la coproducció de polítiques. És l'esquema conegut com "quàdruple hèlix": **administració pública, acadèmia, empreses i ciutadania**, al qual n'afegim una cinquena: els **mitjans de comunicació**, com a aliats imprescindibles per fer pedagogia sobre el fet metropolità i arribar de manera més informada i comprensible a tots els actors. L'objectiu és poder entendre, atendre i incorporar diferents mirades sobre el desenvolupament metropolità, i que poden aportar diverses visions, coneixements i interessos al Compromís Metropolità 2030.

Enfocament: (pro)positiu i proactiu

Els canvis del nostre entorn i, sobretot, les interpretacions i projeccions que se'n fan en general no solen convidar a l'optimisme: el canvi climàtic, el futur del treball o l'amenaça de nous episodis de crisi (econòmica o de salut) ens aboquen a escenaris preocupants. Tot i així, la nostra acció col·lectiva és l'única resposta possible. Considerem imprescindible que qualsevol iniciativa de reflexió compartida com és un procés de planificació estratègica es faci des de la perspectiva de passar a l'acció, d'acabar plantejant reptes complexos, que concebem com a "**missions**", amb diferents agents interpel·lats, que a la vegada esdevinguin una oportunitat i una proposta de transformació en positiu. Per això el PEMB s'ha dotat d'un equip de treball format en **tècniques de facilitació de processos de treball, de mediació i d'incubació de projectes**, i incorpora aquesta manera de fer al llarg de tot el procés "Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030".

Mètode de treball: 100 % col·laboratiu i inclusiu

En la línia de la tradició de planificació estratègica a Barcelona, i d'acord amb els principis anteriors, reforcem la idea del treball col·laboratiu. El PEMB està format per organitzacions que treballen en el dia a dia de la metròpoli des de diferents vessants i, per tant, **han de ser elles les protagonistes del desplegament de l'estratègia i les missions.** També la ciutadania i, en aquest sentit, espais com els laboratoris ciutadans, les plataformes de ciència ciutadana o els ateneus de fabricació seran clau a l'hora d'implicar la societat en el canvi. Alhora, un dels nostres objectius és **aconseguir incorporar col·lectius que tradicionalment no han format part d'aquests processos** com són la gent jove o persones novingudes. **I adoptem el lema #CompromísMetropolità** per significar el fet que considerem que només amb l'elaboració compartida d'estratègies i projectes es pot construir un futur equitatiu per a totes les persones. Projectes i treballs generats amb intel·ligència col·lectiva i que respectin el conjunt d'interessos diversos de la major part de la població i dels agents involucrats.

Aquests cinc principis han d'orientar el treball de tota l'associació PEMB i, especialment, de la seva oficina de coordinació, i, conseqüentment, han d'impregnar tota l'elaboració del Compromís Metropolità 2030.

En un món cada cop més urbà, cal entendre per què les persones escullen les metròpolis per viure o per desenvolupar la seva activitat.

En un món cada cop més urbà, cal entendre per què les persones escullen les metròpolis per viure o per desenvolupar la seva activitat. Cobrir les seves necessitats bàsiques, tenir oportunitats per prosperar econòmicament i culturalment, i sentir-se part d'una comunitat acostumen a ser, en essència, les motivacions que fan que les ciutats i les seves metròpolis siguin atractives per a les persones. Aquestes qualitats, tanmateix, no sempre estan garantides de la mateixa manera per a tothom o a tot arreu, i, per tant, cal parar-hi atenció, entendre què signifiquen, com es concreten i on es poden acabar generant fragilitats i vulnerabilitats. En definitiva, parlem de fer prevaldre el dret a la ciutat (metropolitana).

Així mateix, no podem actuar de manera aliena a les tendències globals que influencien la vida a les ciutats. El dret a la ciutat, per tant, esdevé quelcom que cal garantir des de la vida quotidiana, però també des de la globalitat. La ciutat del dia a dia i la ciutat en relació amb la xarxa de ciutats. Ens enfrontem, així, a dues escales interrelacionades, aquella que ha de garantir a les persones poder arribar a final de mes i aquella que s'ha d'anticipar a la "fi del món" (grans canvis i incerteses a escala global, agendes globals, etc.), de manera que s'hagin d'entendre quines són les possibles

transicions o canvis de model que calen per seguir garantint una vida de qualitat entre les dues escales.

Per desenvolupar l'objectiu central del Compromís Metropolità 2030, proposem treballar sobre la base de sis mirades diferents sobre la metròpoli, organitzades en quatre grans pilars —que representen les motivacions de les persones per viure a les ciutats i els fonaments del dret a la metròpoli—, i dos eixos estratègics, de caràcter transversal, que han de contribuir a desenvolupar aquests pilars. Es descriuen a continuació.

Mirades/pilars fonamentals

Metròpoli resilient

Una metròpoli amb les necessitats bàsiques garantides, més saludable i adaptable davant les incerteses.

Metròpoli pròspera

Una metròpoli que posa la innovació i la creativitat al centre per garantir oportunitats per a tothom.

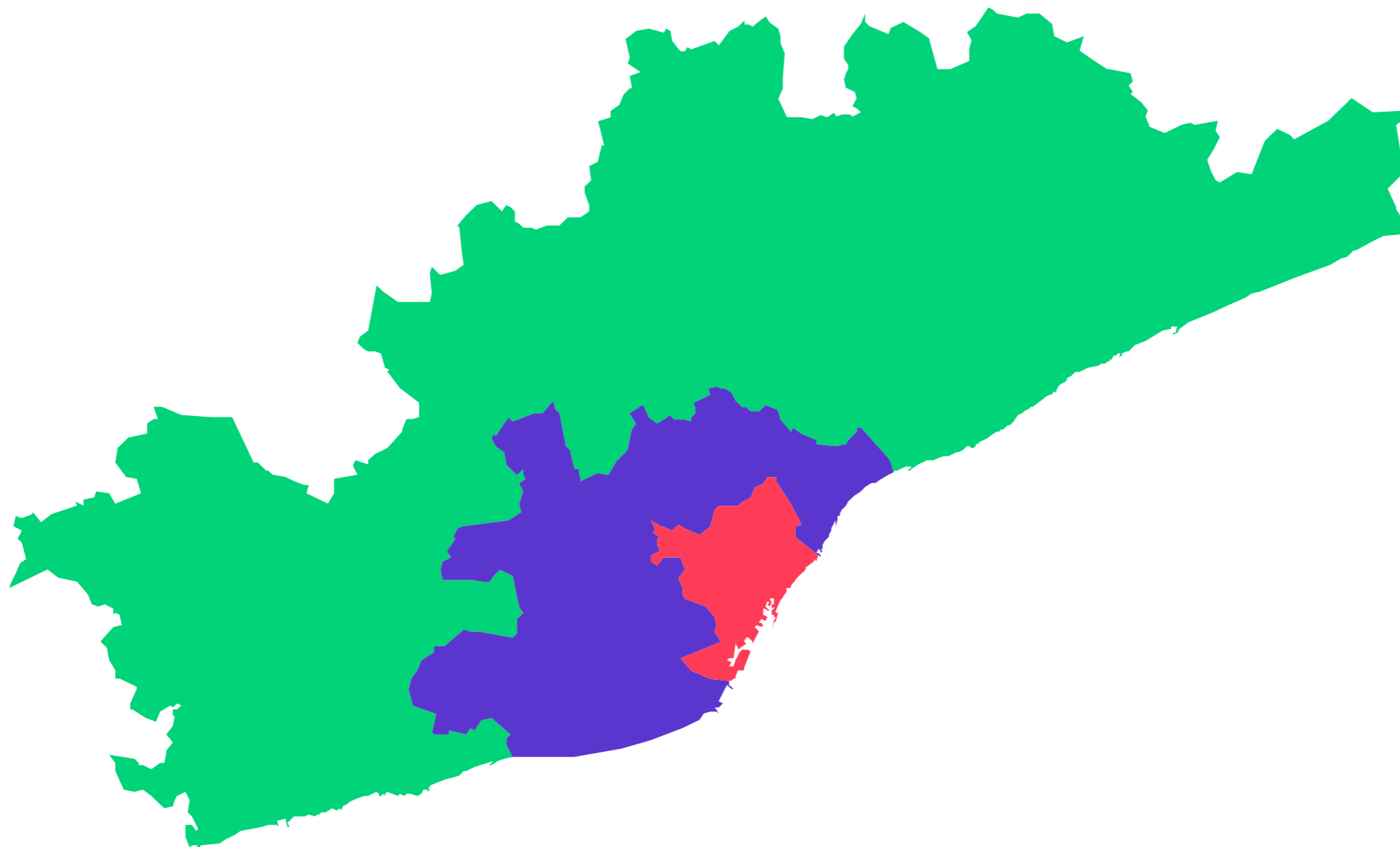
Metròpoli cohesionada

Una metròpoli accessible i col·laborativa, que garanteix un repartiment de recursos equitatiu i cocrea amb la comunitat.

Metròpoli intel·ligent

Una metròpoli vital i diversa, que posa en relleu la recerca, la cultura i l'ús ètic de la tecnologia com a eixos fonamentals per al seu desenvolupament.

Metròpoli multinivell

Una metròpoli amb una governança complexa, que es projecta des de l'escala dels barris.

Metròpoli oberta

Una metròpoli mediterrània, europea i global que crea xarxa i dona resposta als reptes comuns.

5.1. Els pilars

La metròpoli resilient

Una metròpoli amb les necessitats bàsiques garantides, més saludable i adaptable davant les incerteses

Entenem la resiliència com la disposició dels instruments i les alternatives per satisfer les necessitats bàsiques per a tothom, a tot arreu i en tot moment. Es tracta de garantir un aire net; aigua de qualitat; aliments bons, sans i justos; una energia sostenible; habitatge assequible; un urbanisme i unes infraestructures verdes que generin qualitat de vida, i tot plegat en un context de globalització i d'emergència climàtica. Però també es tracta de garantir els recursos perquè la metròpoli continuï funcionant o es gestionin els riscos als quals ens enfrontarem en els propers deu, quinze o vint anys. És la mirada enfocada a detectar els elements imprescindibles per avançar cap a una metròpoli més saludable, adaptable i, en definitiva, amb capacitat de navegar en la incertesa.

La metròpoli pròspera

Una metròpoli que posa la innovació i la creativitat al centre per garantir oportunitats per a tothom

Plantegem una metròpoli que es constitueix en laboratori urbà i que utilitza la innovació i la creativitat per generar prosperitat, oportunitats per a tothom i noves solucions als reptes urbans. Cal aprofitar la possibilitat de construir el Compromís Metropolità 2030 junt amb el nou Pla Director Urbanístic per dibuixar una Barcelona metropolitana plenament preparada per acollir i desenvolupar de manera sostenible la mobilitat, l'activitat econòmica i la recerca del segle XXI, considerant com a clau la revolució digital, la transformació dels sectors econòmics tradicionals i la promoció d'una economia més plural i diversa, tant en un context global com de proximitat.

La metròpoli cohesionada

Una metròpoli accessible i col·laborativa, que garanteix un repartiment de recursos equitatiu i cocrea amb la comunitat

Connectada, en xarxa i accessible, que impulsa un progrés intel·ligent, sostenible i inclusiu, focalitzat en la millora de la qualitat de vida i la reducció de la segregació urbana, des del reconeixement de les diferents realitats i vivències que hi conviuen. L'educació és el millor puntal per assolir-ho, juntament amb l'estructura urbana i les interconnexions. I anirà acompanyada també de noves formes d'innovació social que proporcionin eines per enfortir les comunitats en els processos que condicionen i configuren la metròpoli. La construcció col·lectiva de la metròpoli, un dels fonaments del dret a la ciutat, com a eina per donar resposta a la diversitat de necessitats de la ciutadania.

La metròpoli intel·ligent

Una metròpoli vital i diversa, que posa en relleu la recerca, la cultura i l'ús ètic de la tecnologia com a eixos fonamentals per al seu desenvolupament

La ciutat és l'espai de les idees, de la recerca i de les arts i, alhora, és el lloc que ofereix els estímuls i les oportunitats educatives. El dinamisme, la diversitat i els conflictes, la vitalitat i el pols urbà generen les millors condicions per a la cultura en totes les seves dimensions. Barcelona disposa d'infraestructures (museus, biblioteques, centres de recerca, teatres...), d'un sector dens i molt divers (indústria creativa, associacions, col·legis i entitats professionals...), així com d'una llarga tradició en tots els àmbits del coneixement, de la mateixa manera que compta amb un sistema educatiu complex i especialitzat. La parella cultura i recerca és la que imprimeix dinamisme a la ciutat, i també té la capacitat d'entrelligar les mirades de la resiliència, la prosperitat i la cohesió. Un potencial que requereix un enfocament ètic i situant les persones en el centre de l'ús de la tecnologia.

5.2. Els eixos

La metròpoli multinivell

Una metròpoli amb una governança complexa, que es projecta des de l'escala dels barris

Els municipis han estat superats per les realitats metropolitanes i regionals. Avui les polítiques públiques són necessàriament multinivell, des del barri fins a la regió metropolitana. Això exigeix adaptar els mecanismes de govern per tal que es prenguin les decisions i s'executin en el nivell més adequat. L'ecosistema de governança metropolitana pren i prendrà diferents dimensions, i caldrà incorporar-hi la col·laboració i cocreació entre agents, així com la participació i implicació ciutadana entesa des del compromís de fer ciutat entre tots i totes.

La metròpoli oberta

Una metròpoli mediterrània, europea i global que crea xarxa i dona resposta als reptes comuns

Barcelona capital de Catalunya, capital europea, capital de la Mediterrània. Compromesa amb el moviment de les ciutats i en la reivindicació del poder local en la governança internacional. En un govern multinivell, el paper dels governs locals és cada vegada més significatiu per donar resposta als grans reptes de l'era de la globalització, però treballant en xarxa, compartint respostes als reptes comuns i fent front als poders desterritorialitzats.

Els plans estratègics de tercera generació es poden considerar els de l'organització flexible dels actors per donar resposta de manera col·laborativa a unes missions comunes.

Els plans estratègics com a instrument al servei del desenvolupament d'un territori han evolucionat al llarg del temps, adaptant-se als canvis en les formes de governar. Així, els nostres primers plans estratègics van acompanyar el desplegament del model gerencial a l'Ajuntament de Barcelona, incorporant la col·laboració publicoprivada per garantir una gestió eficient dels recursos i l'execució de projectes de gran envergadura.

Els plans estratègics metropolitans de començaments del segle XXI responien ja a una altra lògica: la d'activar la capacitat d'organització i acció dels actors per complementar les polítiques públiques.

Avui, els plans estratègics han d'adoptar nous enfocaments. Una de les lliçons de la crisi de la COVID-19 és que la capacitat d'actuació dels governs locals resulta clau per donar resposta als reptes de futur que se'ls plantegen. Els estats segueixen establint les regles del joc, però és en el desplegament sobre el territori on es determina l'èxit o el fracàs de les actuacions.

Així mateix, comptem amb el coneixement proporcionat pel *big data* i els nous mètodes d'obtenció de dades en temps real o a través d'experiències de ciència ciutadana. L'exercici de la màxima trans-

parència serà igualment un imperatiu en un món en què la tecnologia *blockchain* permetrà traçar qualsevol procés i en què la vigilància per part de la ciutadania mantindrà els processos de transformació urbana permanentment sota escrutini.

Finalment, com també ens mostra l'actual crisi, caldrà saber integrar la capacitat d'actuació d'un gran nombre d'actors metropolitans que disposen de les seves pròpies agendes de transformació de la ciutat des de l'escala més petita, el barri i la comunitat (física o virtual).

En definitiva, si els plans de primera generació van ser els de la gestió eficient i els de segona generació els de la configuració de xarxes de suport a la governança, **els de tercera generació es poden considerar els de l'organització flexible dels actors per donar resposta de manera col·laborativa a unes missions comunes.**

Sobre la base d'aquestes premisses, el procés d'elaboració del Compromís Metropolità 2030 es podrà enfocar d'acord amb les característiques d'aquesta nova generació, la tercera, de plans estratègics territorials:

Finalitat: el dret a la ciutat (metropolitana)

La recuperació de la capacitat de construcció col·lectiva de la ciutat perquè aquesta, també en la seva dimensió metropolitana, sigui capaç de donar resposta a les necessitats de les persones és l'objectiu cap al qual es vol avançar amb el Compromís Metropolità 2030. Un dret a la ciutat concretat en la lluita contra les desigualtats i la segregació urbana.

Funció: reintegració de sobirania

Per aconseguir l'objectiu és essencial guanyar capacitat d'acció i, per tant, capacitat per determinar col·lectivament cap a on es vol avançar. Quan es parla de sobirania alimentària o energètica es fa referència precisament a la reducció de la dependència en aquests àmbits clau i a trobar fórmules que permetin articular les alternatives corresponents des del territori i l'acció compartida.

Prioritat: missions

La complexitat dels reptes als quals ens enfrontem actualment (i els que vindran en el futur) ja no es poden abordar des de l'execució de projectes que, necessàriament, compten amb un nombre de participants limitat, uns recursos determinats i un horitzó temporal fixat. La idea de "missió" ofereix la possibilitat de mobilitzar una gran multiplicitat

i varietat d'actors, fins i tot la ciutadania en general, de manera que els recursos també es multipliquen i diversifiquen.

Referent: Nova Agenda Urbana

Amb totes les limitacions que pot presentar qualsevol document que reflecteixi acords d'escala global, cal reconèixer que la Nova Agenda Urbana sorgida de la cimera Habitat III de Quito l'any 2016 és un pas important per a la governança local a tot el món i que, en combinació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, pot conduir al desplegament de polítiques adreçades a fer efectiu el dret a la ciutat més decidides.

Lideratge: distribuït

En aquest canvi d'època, els lideratges forts s'han pervertit i sembla que només es poden exercir des de l'autoritarisme i l'erosió dels principis democràtics fonamentals. La fragmentació territorial, que a casa nostra es manifesta en l'elevat nombre de municipis i en el solapament de nivells de govern per damunt d'ells, i la fragmentació política, que també té el seu reflex sovint en l'atomització dels espais de representació i les febles majories de govern, dificulten en gran manera el reconeixement i exercici d'un lideratge que no sigui en essència compartit i distribuït entre diferents sensibilitats i instàncies de poder.

Cal tenir en compte, a més, que el PEMB s'ubica actualment al Canòdrom Parc de Recerca Creativa, que esdevindrà també en el futur immediat Ateneu d'Innovació Democràtica. Per això, amb el Compromís Metropolità 2030 també ens volem situar **en la confluència entre la recerca creativa i la innovació democràtica per avançar conjuntament cap a la metròpoli desitjada del futur.**

En definitiva, la nova planificació estratègica metropolitana a Barcelona, materialitzada en el Compromís Metropolità 2030, **ha de tenir molt més de coordinació de projectes i de facilitació de processos que de realització d'estudis i gestió d'indicadors. Ha de treballar per exercir l'escolta activa i canalitzar les energies ciutadanes cap a la resolució d'uns reptes o missions concrets a mitjà i llarg termini. I ha de tenir la capacitat de fer compatibles multiplicitat de punts de vista i d'interessos, i fer front a les situacions de dissens i conflicte.** Perquè cal assumir que la metròpoli és, per damunt de tot, complexitat, interacció i conflicte, i cal saber-ho gestionar convenientment per seguir endavant.

Comparativa entre tres generacions de plans estratègics

	Primera generació	Segona generació	Tercera generació
Finalitat	Desenvolupament econòmic i social	Desenvolupament humà	Dret a la ciutat
Funció	Planificació específica econòmica i social	Suport a la governança	Reintegració de sobirania
Prioritat	Projectes tangibles	Projectes intangibles	Missions
Referent	Escassa importància dels models	Gran importància dels models	Nova agenda urbana
Lideratge	Cooperatiu/democràtic	Només democràtic	Distribuït

La metodologia per dur a terme “Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030” es fonamenta en els principis del PEMB i les noves formes de treballar, i el coneixement ja generat per part d’altres institucions.

“Barcelona Demà”, el procés per a l’elaboració del Compromís Metropolità 2030, es planteja en diferents fases que s’aniran succeint i encavalcant amb la supervisió dels òrgans de govern del PEMB fins a arribar a la presentació i aprovació final per part del Consell General.

A continuació es presenta un esquema on es mostra, a grans trets, **el procediment establert segons els documents que es preveu anar generant durant el procés i segons els actors que intervindran en cada cas.**

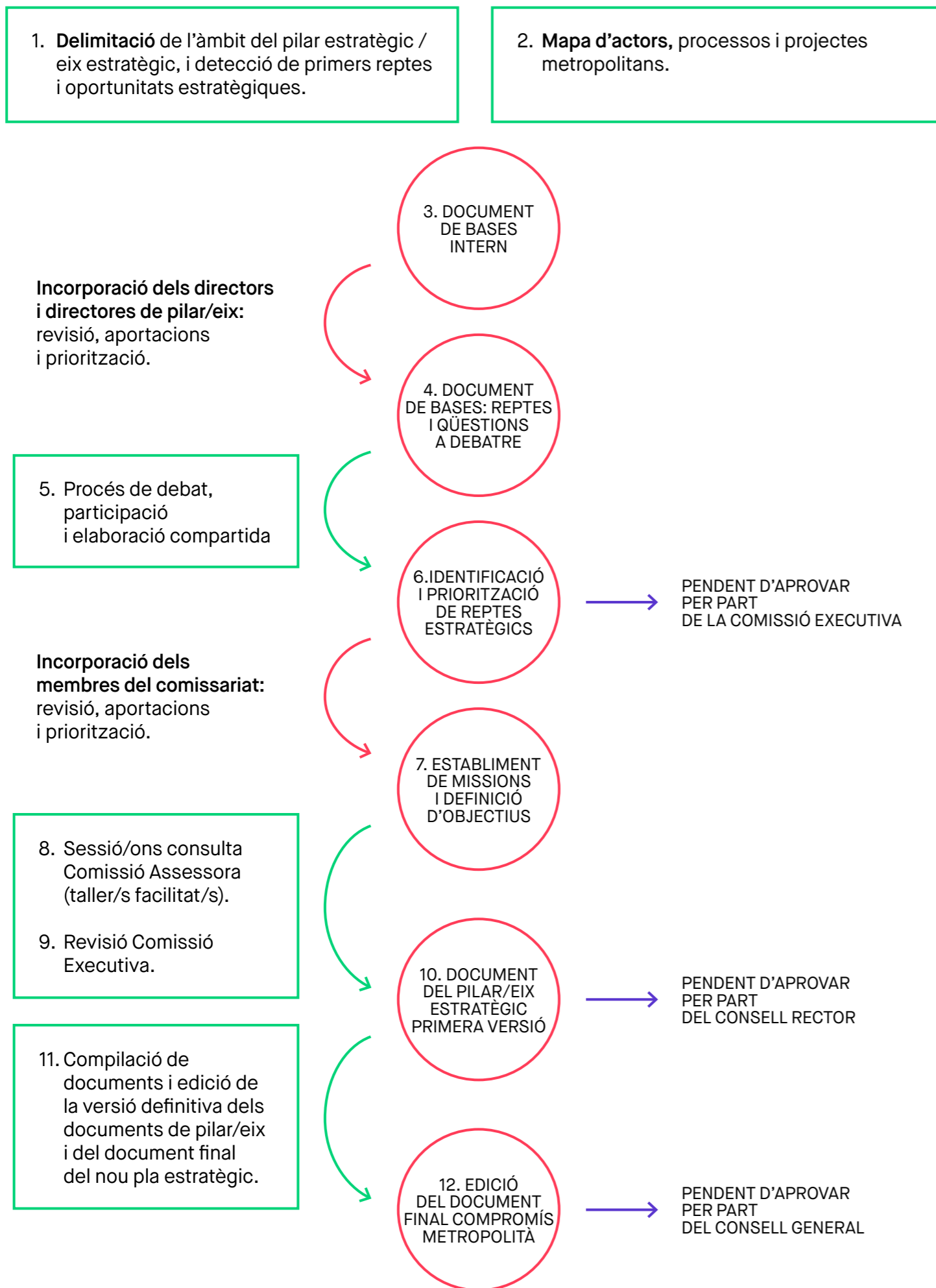
El plantejament de la metodologia per dur a terme “Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030” es fonamenta en **dos grans exercicis metodològics**. Per un costat, s’incorporen ja des del primer moment els **principis del PEMB i les noves formes de treballar** que aquests principis comporten. I, per l’altre, en lloc d’elaborar el pla com s’ha fet fins ara, encarregant estudis i *papers*, el que planteja és **incorporar el coneixement ja generat per part d’altres institucions** amb les quals el PEMB col·labora, tant en l’àmbit temàtic i sectorial com a escala de la metròpoli, la ciutat o els diferents territoris, per tal de generar missions orientades a l’acció.

El motiu d’aquest canvi és que, a diferència del que passava fa trenta anys, actualment hi ha nombroses taules de concertació sectorial i/o territorial on s’han realitzat recentment aquests exercicis de diagnosi, de manera que no té cap sentit tornar-ho a fer, per respecte tant a aquestes taules de debat com als professionals que hi van contribuir.

Això implica un treball previ per identificar el coneixement existent i realitzar un buidatge buscant els punts en comú, tenint en compte un marc general, i que **eviti que el resultat pugui acabar essent una agregació de propostes inconnexes.**

Es proposa, per tant, una **metodologia molt basada en el *learning by doing* per a les primeres fases de treball** (fins a l’elaboració del document de bases) i **una segona fase de participació i d’implicació amb agents del PEMB**, així com externs, on aplicar metodologies de facilitació, prototipat, incubació i, sobretot, escolta activa (fase que incorpora els diferents processos de debat, fins a l’edició del document final).

A continuació es presenten, a grans trets, les formes de treball per a l’elaboració del Compromís Metropolità 2030, algunes ja iniciades i altres previstes.

Un procés que, en si mateix, esdevé un prototip

Durant el darrer any, l'equip de l'oficina de coordinació ja va començar a treballar amb la idea d'elaborar un document de bases que començava articular la informació, en gran part existent, en funció de tres grans pilars: metròpoli resilient, metròpoli pròspera i metròpoli cohesionada (<https://pemb.cat/ca/pla-estrategic-2030>), al qual posteriorment ha incorporat el de la metròpoli intel·ligent, que contempla la cultura, la ciència i l'ús ètic de la tecnologia.

No obstant, essent conscients que la realitat és cada cop més complexa i que no hi ha cap altra manera d'aproximar-nos a l'elaboració d'un pla estratègic que no sigui abordant aquesta complexitat, a més de la incorporació a l'esquema de treball de dos eixos estratègics (metròpoli multinivell i metròpoli oberta) per a la tasca de delimitació temàtica, principal contingut del document Inputs I, es va decidir testar internament metodologies per tal de definir quina havia de ser l'aproximació estratègica que caldria incorporar al Compromís Metropolità 2030 respecte als diferents temes clau que ens ocupen en l'actualitat i que ja són reconeguts (habitatge, alimentació, qualitat de l'aire, activitat econòmica, governança, innovació, etc.). La metodologia aplicada, per tant, neix del món del prototipat, on col·lectivament l'equip va determinant la direcció que s'ha de prendre, es documenta cada pas, i es va testant i aprenent mentre es fa.

D'aquesta manera, partint dels calaixos temàtics detectats com a grans temes clau al document de bases (aire, aigua, energia, aliment, habitatge, espais d'activitat econòmica, infraestructura, digitalització, barris, envelliment, migracions i coneixement), s'han definit un seguit de sessions de treball internes utilitzant metodologies de *brainstorming*, d'agrupació de conceptes, d'etiquetatge i de debat, per tal de generar diverses aproximacions segons les diferents mirades que s'alineen amb la definició del que significa la metròpoli resilient, la metròpoli pròspera, la metròpoli cohesionada i la metròpoli intel·ligent.

El resultat esperat és, doncs, generar aproximacions des de diferents mirades als grans temes de debat, que siguin alhora més concretes i, per tant, delimitades, i que ja incorporin una visió de repte o oportunitat.

A més a més, de manera coherent amb la metodologia de prototipat, durant les diferents fases de treball s'espera obtenir més resultats interessants per al procés, com ara les relacions entre temes,

el seu tarannà estratègic, qüestions relacionades amb els territoris i com els afecta, etc.

Per tant, pel que fa a la delimitació temàtica, al **document de bases per a la primera fase de treball vinculada als pilars estratègics (metròpoli resilient, metròpoli pròspera, metròpoli cohesionada i metròpoli intel·ligent)** presentarà els següents continguts:

- Mapa de conceptes temàtics i relacions segons cadascuna de les mirades (metròpoli resilient, metròpoli pròspera i metròpoli cohesionada).
- Recopilació dels reptes per a cadascuna de les mirades (metròpolis).
- Dades i indicadors clau que reflecteixin el caràcter estratègic dels reptes.
- Tarannà i oportunitats estratègiques.

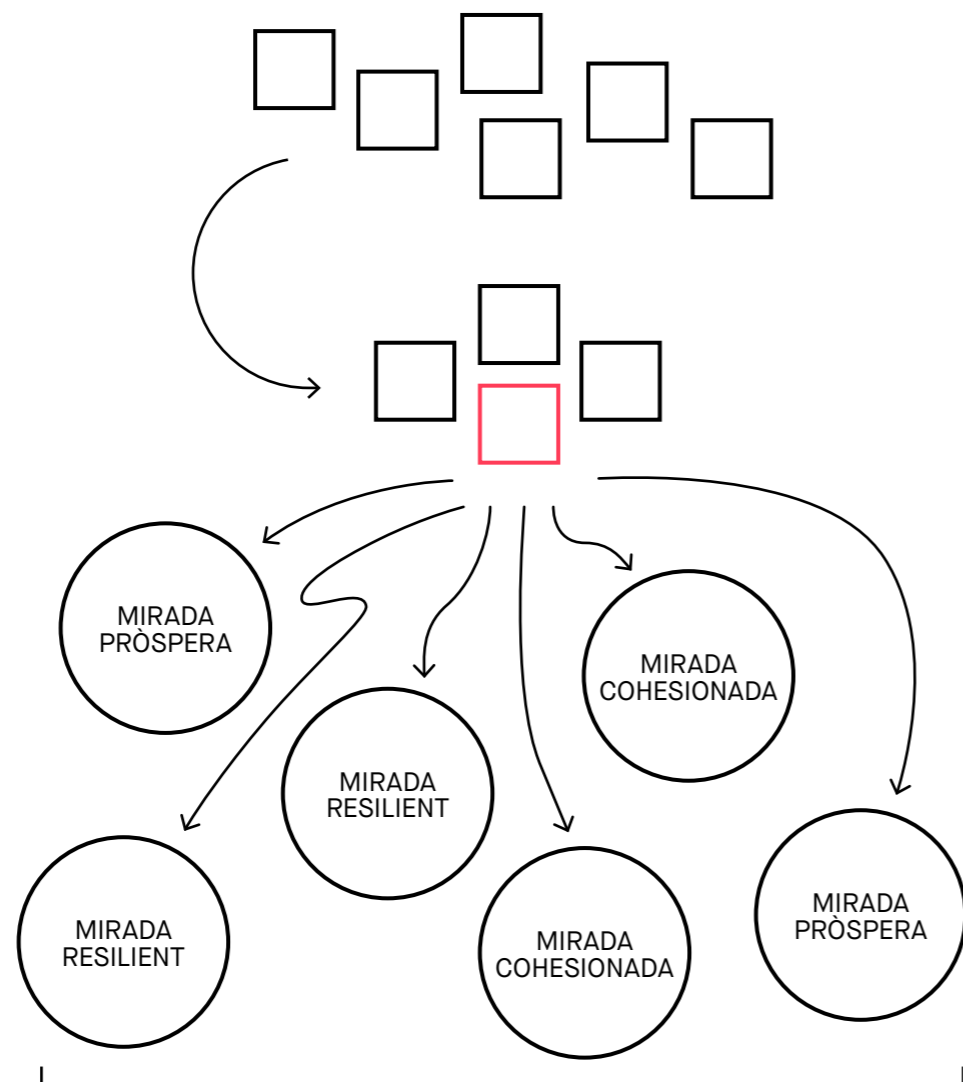
Pel que fa a la **delimitació temàtica incorporada al document de bases vinculat als eixos estratègics (metròpoli multinivell i metròpoli oberta)**, es proposa treballar d'una manera similar a la que s'ha explicat fins ara, però plantejant un punt de partida vinculat als resultats que s'hagin obtingut i es vagin obtenint del treball en els pilars estratègics, atès que es tracta justament d'eixos transversals i, per tant, caldrà que incorporin mirades i reptes procedents o extrapolats del treball dut a terme amb els pilars.

Un procés que ha de ser col·laboratiu

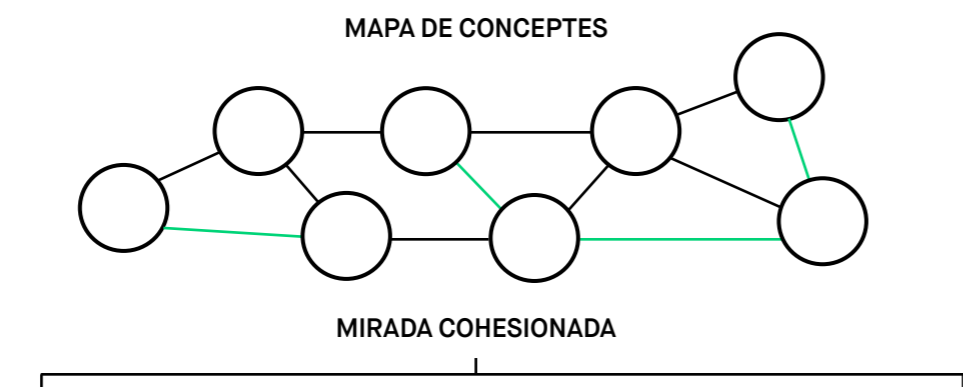
Per un costat, per poder passar del document de bases —un document generat pel gabinet tècnic de l'oficina de coordinació— a un document ja enfocat a reptes i oportunitats apte per posar a debat, es preveu la incorporació al procés d'un comissariat format per persones expertes externes. Per a cadascun dels pilars i eixos estratègics s'han seleccionat dues persones de trajectòria i perfil diferents, amb l'objectiu d'afegir visions diverses que aportin valor i contingut al document. Aquestes persones, a més, comptaran amb una coordinació també externa, de manera que en tot moment es garantirà un debat creuat entre pilars i eixos, enriquint el procés, i es seguirà treballant des de la perspectiva de la complexitat. Així doncs, serà la col·laboració entre l'equip tècnic de l'oficina de coordinació i el comissariat la que anirà generant els diferents documents al llarg de tot el procés.

1. Pluja d'idees – *post-it*

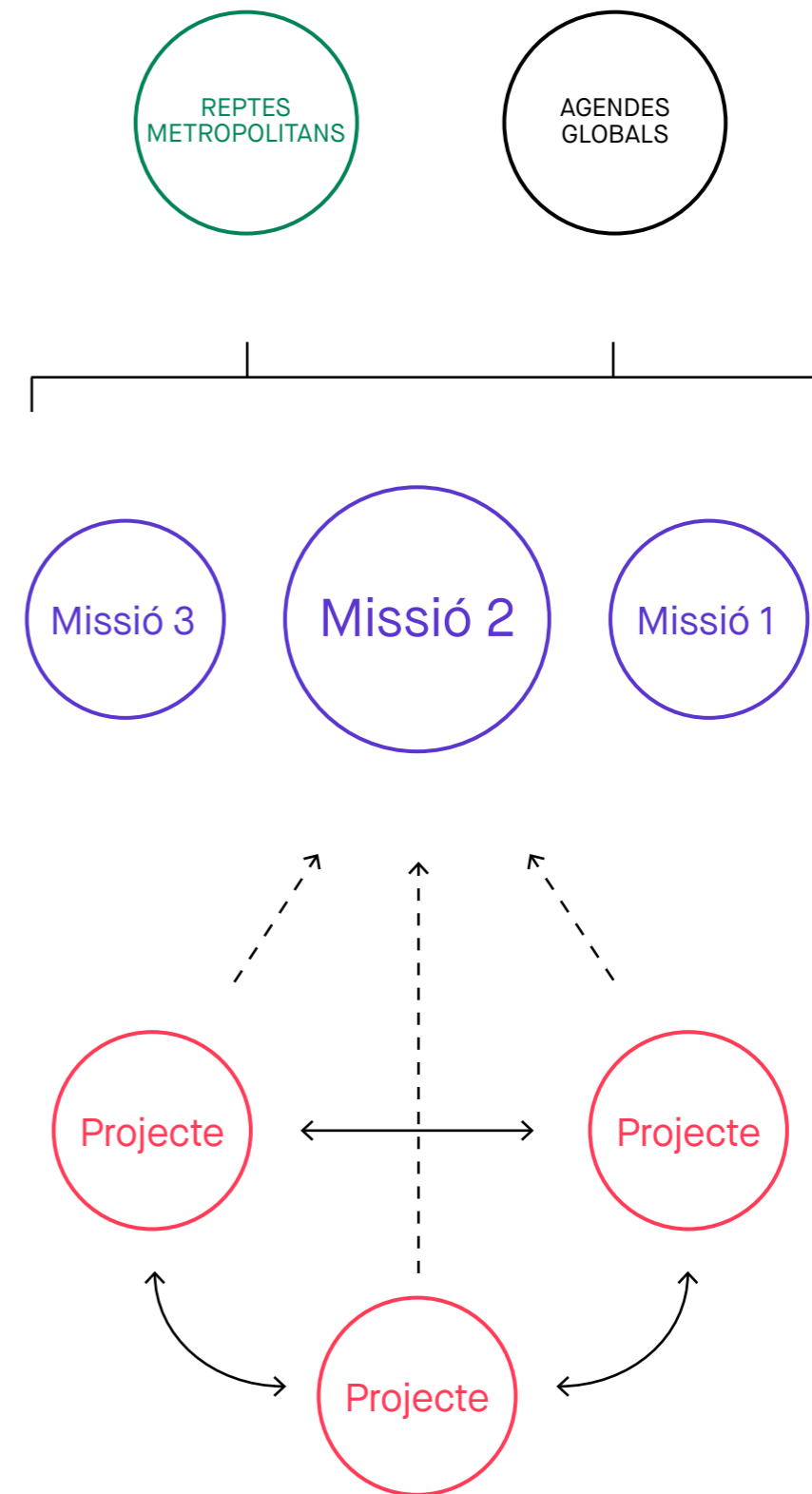
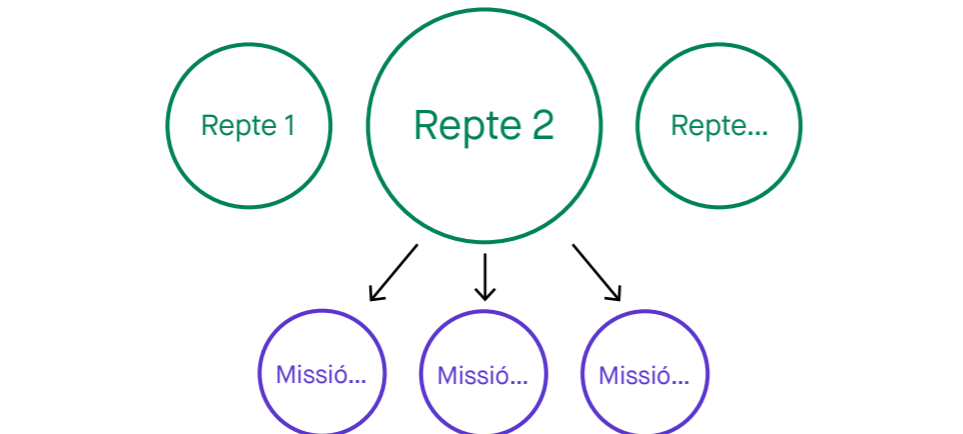
2. Agrupació de conceptes i etiquetatge per detectar els reptes.

3. Generació de mapes de conceptes a partir de la lectura de cadascuna de les mirades del resultat del *brainstorming*, etiquetatge i formulació de protoreptes.

4. Elaboració dels reptes segons els criteris: principis del PEMB i escala de la RMB.
Formulació de les missions per fer front a cada repte.

En una segona fase, a partir del **document de bases de cada pilar/eix**, serà quan la vocació de col·laboració i implicació com a principis del PEMB prendrà més protagonisme. És llavors quan, d'acord amb els membres del comissariat, l'oficina de coordinació del PEMB desplegarà la seva caixa d'eines, que permet plantejar processos d'escolta activa, taules de debat facilitades, processos de cocreació i pràctiques de ciència ciutadana amb la implicació d'altres agents d'interès als quals, més que consultar-los, es buscarà implicar en el procés d'elaboració i desplegament del Compromís Metropolità 2030.

L'elaboració del **mapa d'actors i projectes vinculats**, que s'haurà d'incorporar a la primera fase de treball, és, per tant, clau per al desenvolupament del procés, i també es preveu la seva elaboració per mitjà d'un procés participatiu, que possiblement s'anirà escalant i continuant amb el temps segons les necessitats detectades amb l'avenç del desenvolupament del Compromís Metropolità 2030.

En tot aquest procés, les entitats fundadores, representades al **Consell Rector** i la **Comissió Executiva**, amb el suport d'una **Comissió Assessora** formada per un grup divers de persones de reconegut prestigi, seran aquelles que validin la proposta que s'eleva al **Consell General**, el qual tindrà la darrera paraula.

Un procés que ha de ser pro(positiu)

El Compromís Metropolità 2030 **estarà orientat a l'acció** i tindrà, per tant, la voluntat que el document final contingui reptes i oportunitats plasmats en missions i projectes a dur a terme.

L'oficina de coordinació del PEMB, formada en tècniques de prototipatge amb el suport de Teamlabs, vetllarà per anar orientant el desenvolupament i la concreció dels documents de cadascun dels pilars i eixos. També es farà càrrec, en col·laboració estreta amb el comissariat, del document final que conduirà al desenvolupament de missions, realitzables per mitjà de projectes, on puguin participar o implicar-se de manera activa els agents que ja n'hagin format part, d'alguna manera, durant el procés "Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030", o d'altres identificats i que puguin ser interpel·lats. Per tant, aquest procés ha de convertir el **PEMB en un think-and-do tank** que pugui impulsar l'acció col·lectiva per fer efectives les actuacions proposades.

Seguint el principi fonamental de col·laboració amb què es basa l'elaboració del nou pla estratègic metropolità 2030, es preveuen diferents òrgans i moments de participació. Un d'aquests és el comissariat.

Per a cadascuna de les mirades estratègiques a la metròpoli, s'han proposat a dues persones expertes de trajectòria i perfil diferents, amb l'objectiu d'afegir perspectives diverses que aportin visió, valor i contingut al procés. El comissariat, doncs, estarà format per dotze persones, i comptarà amb una figura de coordinació que farà d'enllaç amb la direcció del procés.

Així doncs, els diferents documents generats seran fruit de la col·laboració entre el gabinet tècnic del PEMB i el comissariat en les diferents fases del procés.

Què es demana al comissariat?

El comissariat del nou pla tindrà tres missions fonamentals:

1. **Donar suport al gabinet tècnic del PEMB en l'elaboració del nou pla estratègic i presentar els documents davant dels òrgans de govern.** Hauran de tenir un rol fonamental dirigit a la participació i l'estímul del debat, la generació d'aportacions i la revisió dels documents que conformaran el nou pla estratègic, partint

de documentació prèviament elaborada pel gabinet tècnic del PEMB. Hauran de contribuir a centrar els objectius, prioritzar reptes i fer possible la concreció de les missions.

2. **Contribuir a la detecció i la generació de l'ecosistema d'actors i agents clau al voltant de cadascuna de les mirades a la metròpoli.** La tasca encomanada als membres del comissariat serà la de donar suport per nodrir el mapa d'actors, ampliant-lo en contingut i informació, i establint contactes en cas que sigui necessari, per tal d'anar construint l'ecosistema d'agents al voltant de les mirades a la metròpoli, que serà clau per als moments de participació oberta i per la seva implicació futura en les missions i els projectes resultants. Així mateix, es preveu una implicació del comissariat en la validació del procés participatiu de cadascun dels pilars/eixos.
3. **Esdevenir un referent i altaveu del nou pla estratègic durant el seu desenvolupament.** Seran cares visibles del nou compromís metropolità 2030 i, com a tals, contribuiran al seu coneixement per part de la societat metropolitana i més enllà. En aquest sentit serà important l'alineament amb els principis del PEMB i els objectius i vocació fonamental del nou pla.

Metròpoli resilient

Anna Pérez Català

Ambientòloga especialitzada en canvi climàtic i desenvolupament internacional. Ha treballat per a administracions, organitzacions socials i ONG en temes relacionats amb l'energia i el canvi climàtic. Va ser codirectora de Climate Tracker, una xarxa internacional de periodistes que es dedica a millorar la comunicació de la crisi climàtica, tant al sud com al nord global. Apassionada de la política climàtica, ha assistit a més d'una desena de sessions de negociació de la Convenció Marc sobre el Canvi Climàtic i forma part de diversos moviments que treballen per la justícia climàtica. Col·labora amb mitjans de comunicació com ara TV3 i, recentment, amb el programa *Planta Baixa*.

Andreu Ulied

Doctor enginyer de camins, canals i ports per la Universitat Politècnica de Catalunya, màster en Urbanisme per l'Escola d'Arquitectura de la Universitat de Harvard i màster en Filosofia Política i Ètica per la Universidad Nacional de Educación a Distancia. Soci-director general de MCRIT. Expert en planificació estratègica i estudis d'avaluació d'inversions i polítiques públiques. Com a consultor, ha treballat per a institucions locals i internacionals (sobretot a Europa i Llatinoamèrica), i per a empreses gestores d'infraestructures i concessionàries de serveis públics participant en la redacció de plans estratègics, territorials, d'infraestructures, urbanístics, de mobilitat i d'energia. Des del 2002, codirigeix el curs de projectes d'inversió Anàlisi de projectes d'interès públic, dels col·legis professionals d'Enginyers de Camins, d'Economistes de Catalunya i de l'Advocacia de Barcelona. És president de la Comissió d'Urbanisme del Col·legi d'Enginyers de Camins i membre de la Comissió d'Urbanisme de Barcelona. Autor de llibres de reflexió urbana com ara *Barcelona pròxima: construir, habitar, pensar les ciutats* (2019), *La ciutat infinita* (2007) i *Noves Barcelones* (2004).

Metròpoli pròspera

Pilar Conesa

És fundadora i directora d'Anteverti, empresa de consultoria en la innovació i adaptació a nous entorns. També és la comissària de l'Smart Cities Expo World Congress. Anteriorment, va ser CIO de l'Ajuntament de Barcelona i directora general del Sector Públic i Sanitat a T-Systems Iberia. És membre de diversos Consells, com el Digital Future Society i el Consell Empresarial de BITHabitat, del qual és la presidenta. Forma part de jurats internacionals com ara el Reinventer Paris, els World Smart City Awards o els Prix de l'innovation urbaine-Le Monde Cities. És membre del Consell General del Consorci del MACBA.

Elena Costas

Doctora en Economia per la Universitat de Barcelona i màster per la University College London. Les seves àrees d'investigació són l'economia política i la governança. Editora del blog *Politikon*. Sòcia de KSNET, empresa especialitzada en la transferència de coneixement i l'avaluació de polítiques públiques. Ha treballat com a investigadora a la Universitat Autònoma de Barcelona i a l'Oficina d'Avaluació i Supervisió del Banc Interamericà de Desenvolupament, i com analista de polítiques a l'Organització per la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics. Col·labora amb diversos mitjans de comunicació.

Metròpoli cohesionada

Teresa Bermúdez

Llicenciada en Psicologia per la Universitat Oberta de Catalunya, diplomada en infermeria per la Universitat Ramon Llull, màster en Trastorn mental greu: de la integració de models a la combinació de psicoteràpia i psicofàrmacs per la Universitat de Barcelona, diplomada en Salut comunitària en països en vies de desenvolupament per la Universitat Autònoma de Barcelona i postgraduada en Infermeria i VIH/SIDA: una visió global i humanista. Ha treballat a Càritas Diocesana de Barcelona com a tècnica del departament de Programes i equips en l'àmbit Sense Llar i Habitatge (2007-2019) i actualment és la coordinadora del programa d'habitatge de Sant Joan de Déu Serveis Socials (projectes Llars i Insula). Ha publicat nombrosos articles i estudis sobre qüestions d'habitatge social.

Benet Fusté

Sociòleg de formació, té un postgrau en Polítiques Socials i Comunitàries, i un màster de Treball i Política Social. Treballa a la Diputació de Barcelona, amb un peu als serveis socials i l'altre a les polítiques d'habitatge. Li interessa l'avaluació de polítiques públiques i les relacions entre urbanisme i cohesió social, i ha format part dels blogs sobre polítiques públiques *Cercle Gerrymandering* i *La Llei d'Engel*. Entre el 2015 i el 2019 va ser regidor de Projectes estratègics, Fiscalitat i Habitatge a l'Ajuntament de Cardedeu (Vallès Oriental).

Metròpoli intel·ligent

Jordi Amat

Doctor en Filologia Hispànica per la Universitat de Barcelona. Ha centrat la seva investigació en la construcció i reconstrucció de les cultures democràtiques a la Catalunya i l'Espanya del segle xx. Autor de biografies i assaigs guardonats per alguns dels principals premis literaris concedits a obres de no ficció, tant en català com en castellà. Editor de l'espai de pensament *El Món de Demà* i col·laborador en diversos mitjans: des del 2009 és crític al *Cultura/S* i, des del 2014, opinador al diari *La Vanguardia*. És membre de grups de recerca en humanitats i de la Junta del Cercle d'Economia.

Elsa Velasco

Graduada en Ciències Biomèdiques a la Universitat de Barcelona, també va estudiar el màster en Comunicació Científica, Mèdica i Ambiental a la Universitat Pompeu Fabra, i il·lustració a l'Escola Joso. Actualment treballa com a periodista *freelance* especialitzada en ciència per a mitjans com *La Vanguardia* i clients corporatius, i com a il·lustradora *freelance* per a editorials de ficció, grups de recerca i premsa.

Metròpoli multinivell

Joan Campreciós

Llicenciat en Ciències Econòmiques per la Universitat de Barcelona. Coordinador adjunt del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (1988-2013). Director del Servei de Promoció Econòmica Local de la Diputació de Barcelona (1996-2004). Economista del Gabinet Tècnic de la Diputació de Barcelona (1981-1987). Ha estat professor del Departament d'Economia Política, Hisenda Pública i Dret Financer de la Facultat de Ciències Econòmiques de la Universitat de Barcelona i del màster de Gestió Pública Avançada de la mateixa universitat (2009-2015), i professor d'Economia Política a ESADE (1974-1976). Des del 2014 és assessor de l'Associació Àmbit B30.

Mariona Tomàs

Professora de Ciència Política i membre del Grup de Recerca d'Estudis Locals de la Universitat de Barcelona, és experta en governança metropolitana i polítiques urbanes. Doctora en Estudis Urbans per l'Université du Québec, va obtenir el premi extraordinari i la Medalla Acadèmica d'Or de la Governadora General del Canadà. El seu llibre *Penser Métropolitain? La bataille politique du Grand Montréal* va guanyar el primer premi del llibre polític de la Presidència del Parlament del Quebec el 2013. Membre del Consell Assessor del Programa de Ciutats Globals del CIDOB, col·labora amb diversos mitjans de comunicació. La seva darrera recerca analitza la participació ciutadana a escala metropolitana.

Metròpoli oberta

Mireia Belil

Geògrafa (Universitat Autònoma de Barcelona i University of California, Berkeley) especialitzada en temes de desenvolupament i política urbana, especialment en definició d'estratègies territorials i socials, i de política internacional. Directora de Bora Kasi. Treballa regularment com a investigadora i consultora per a organismes internacionals i altres ciutats del món. Va dirigir els diàlegs del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004 i, del 2005 al 2017, va ser la directora general de la Fundació Fòrum de les Cultures, i impulsora dels fòrums a Monterrey, Valparaíso i Nàpols. Està vinculada a diverses xarxes de coneixement i intercanvi. Autora de *Ciudades, una ecuación imposible* i nombroses publicacions relacionades amb el fet urbà.

Alexis Roig

Director general de SciTech DiploHub, professor de Polítiques d'Innovació i Emprenedoria a la University of Shanghai for Science and Technology, investigador associat del CIDOB i assessor governamental de Diplomàcia Científica per als ministres d'Afers Exteriors, Ciència i Recerca de diversos països asiàtics i europeus. Actualment forma part del consell general de nombrosos *think tanks* en diplomàcia pública i polítiques d'innovació: és president del Catalan Institute of China, membre del consell editorial de la publicació *El Món de Demà*, membre del Consell de la Catalunya Exterior de la Generalitat de Catalunya, membre del consell assessor Digital Future Society del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, i membre de la Comissió d'Espai i Aeronàutica de la Cambra de Comerç de Barcelona.

Coordinació del comissariat

Marc Garcia

Màster en Enginyeria de Camins i doctor en Ciències del Mar per la Universitat Politècnica de Catalunya. Del 1991 al 2000 va treballar com a catedràtic d'escola universitària a l'Escola d'Enginyers de Camins de la Universitat Politècnica de Catalunya. Entre el 2001 i el 2004 va exercir de sotsdirector general de Planificació i Projectes de Transports de la Generalitat de Catalunya. Entre el 2005 i el 2014 va treballar com a director tècnic a l'Autoritat del Transport Metropolità de Barcelona. I del 2014 al 2019 va ser director de l'Oficina Estratègica del Pla del Delta del Llobregat a l'Ajuntament de Barcelona.

Barcelona
Demà

Compromís
Metropolità 2030

Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona

#CompromísMetropolità

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de
Barcelona

AMB

Diputació
Barcelona